

Pohled na nově vybudovaná stavení na počátku 50. let minulého století (MM Valašské Klobouky)

Tři skupiny postupovaly v kruhu z obcí Tichov, Pozdřechov a Vysoké Pole směrem k Ploštíně. Cesta horským terénem netrvala déle než hodinu.

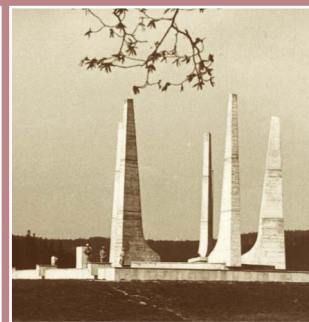
Skupina příslušníků gestapa, SS, ochranné policie a slovenských Hlinkových gard o síle dvou set mužů za sebou nechávala mrtvé. Ráno 19. dubna zastřelili zločinci Josefa Vařáka u Bratřejova, následovali mrtví v Újezdě a na Ryliskách. Partyzáni stihli z Ploštiny uprchnout, ale místní civilisté zůstali ve vesnici v domnění, že budou v samém závěru války uchráněni. Oba udavači začali označovat domy a jednotlivé rodiny. Do večera zemřelo v hořících staveních na Ploštíně 23 mužů a 1 žena, z toho 15 osob žilo na Ploštíně

Členové protipartyzánské nacistické jednotky Josef v době výcviku na Slovensku v roce 1944 (Muzeum Ploština)

Na místě vypálené osady vybudovali v roce 1947 lidé z okolních vsí kapli (MM Valašské Klobouky)

Zdáleka viditelný je památník z roku 1975 (MM Valašské Klobouky)

Partyzáni z prlovské skupiny v Jasenné (Pamětní síň Prlov)

Pamětníci, manželé Šašinovi, s dětmi při přednášce v ZŠ Újezd u Valašských Klobouk, r. 2014

a na samotě Ryliska, 5 jich pocházelo z Tichova, 2 z Pozdřechova a 1 z Lačnova. Další 4 muži byli zavražděni v průběhu nacistické trestní výpravy mimo Ploštínu. Z hořícího stavení unikl těžce popálený Jan Machů, který se stal jediným přímým svědkem dění v osadě.

V letech 1946 a 1947 byly postaveny zděné domy a lidé z okolí vybudovali kostelík připomínající ploštinské utrpení. Ku příležitosti 30. výročí válečného zločinu byl na místě vybudován monumentální železobetonový památník. V jednom z domů vznikla stálá expozice o partyzánském odboji na Moravě a obětech ploštinské tragédie.

Foto na titulní straně: Obyvatelé Ploštiny ve 20. letech 20. století (Muzeum Ploština)

Bližší informace: www.muzeum-zlin.cz; www.obec-drnovice.cz

PLOŠTINA

19. duben 1945

Jižní Valašsko je svěbytným národopisným a kulturním regionem s nádhernou krajinou Beskyd, Bílých Karpat a Vizovických vrchů na východní hranici se Slovenskou republikou. Hornatá a lesnatá oblast byla v minulosti poseta osadami a samotami, které tvořily dřevěné usedlosti a roubenky.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Roubené chalupy na Ploštíně zachytil při svém terénním výzkumu v roce 1944 prof. Chotek z Etnologického ústavu České akademie věd a umění (EÚ AV ČR)

Po potlačení Slovenského národního povstání na podzim 1944 začal s ostrými protipartyzánskými akcemi také nacistický aparát v Protektorátu Čechy a Morava. Geografické podmínky východní Moravy umožňovaly aktivní odpor vůči okupantům, proto sem byly směřovány paravýsadky vycvičených partyzánů ze Sovětského svazu. Bez dobrovolné ale i vynucené pomoci místních pasekářů by skupiny záškodníků vůbec nemohly existovat. Kolem Ploštiny a Prlova se soustředily jednotky 1. československé partyzánské brigády Jana Žižky, později pod vedením majora Dajana Bajanoviče Murzina, které se do oblasti Beskyd a Vizovických vrchů přesunuly v listopadu 1944. Počet partyzánů rozptýlených v oblasti východní Moravy byl odhadován až na 1300 mužů.

V celém regionu vznikly služebny německé policie, bezpečnostní služby a přepadových jednotek wehrmachtu, které hledaly partyzány a jejich pomocníky. Komando 31 pro zvláštní úkoly (skládalo se z pěti jednotek a velel mu Hans Schrader) působilo v oblasti Vsetína, Zlína a Valašského Meziříčí od prosince 1944 až do 4. května 1945, kdy bylo zajato Sověty u Havlíčkova Brodu. Jednotka skládající se z německých vojáků, maďarských

Dům čp. 23 a seník (vlevo), kde v ohni nalezlo smrt několik ploštinských mužů (EÚ AV ČR)

Snímek původní chalupy na Ploštíně (MM Valašské Klobouky)

dobrovolníků a roty ochranné policie měla výchozí stanoviště ve Vizovicích a velel jí Erich Wienecke. Jejich snaha dosáhnout partyzány většinou končila neúspěchem, ale také smrtí nevinných obětí.

V oblasti Vizovic a Zlína působila i sedmdesátiletá nacistická jednotka zvaná Josef, která vznikla na podzim 1944 na Slovensku. Tato jednotka spadala pod Stíhací svazy SS (jihovýchod), kterým velel Otto Skorzeny. Jejím posláním bylo partyzánskou formou boje likvidovat účastníky protifašistického odboje a vycvičit sudetské a slovenské Němce,

Partyzáni brigády Jana Žižky z Trocnova s velitelem, „Černým generálem“, Dajanem Bajanovičem Murzinem uprostřed s vousem (Pamětní síň Prlova)

Při prvním smutečním aktu byly vystaveny symbolické kříže obětem z Ploštiny (MM Valašské Klobouky)

Rakušany, ale i Slováci k provádění sabotáží a teroristických akcí za frontovou linií. Velení této výcvikové jednotky převzal zkušený dr. Walter Pawlofski a členy štábu byli ing. Kurt Werner Tutter a Felix Sonnberger. Všichni tři řídili vyhlazovací akce proti partyzánům a civilistům v oblasti Turčanských Teplic. V prosinci 1944 zavraždili v obci Šípkov 23 lidí, v únoru 1944 v obci Becúrovo 7 lidí, v březnu v obci Zlatníky 9 lidí, na začátku dubna v obci Nimnica zabili nejméně 5 lidí, než se v polovině dubna 1945 přemístili do Vizovic.

Paní Rašková z Rylísek „výslech“ v Ploštíně přežila, ale několik jejích sousedů zahynulo v plamenech (MM Valašské Klobouky)

Na jaře 1945 pronikli do partyzánských skupin placení konfidenti gestapa – František Machů ze Zlámance a Oldřich Baťa ze Zlína (snad i několik slovenských členů jednotky Josef), kteří přinášeli gestapu důležité informace o pohybu a počtu partyzánů. 18. dubna telefonicky informovali oba čeští spolupracovníci komisaře gestapa Roberta Holzheuera o pohybu partyzánů a ještě téhož dne zběhli z hlídky, aby osobně udali své poznatky Otto Skorzenymu. Druhý den ráno vyrazila trestní výprava policejního komanda SS a speciální jednotky Josef společně s oběma udavači z Vizovic.